

ARKIVASTITUSJONENS (U)SPRILJØET

Fhv. stortingsrepresentant

Ola T. Lånke

ARKIVET – EN GODT BEVART HEMMELIGHET?

- Det ble ingen debatt om arkivloven
 - Arkivspørsmål - et politisk ikke-tema
 - Politikernes bilde: - Folk med stor ordenssans som samler inn, sorterer og tar vare på sporene fra fortiden – gir et litt traust inntrykk
 - Reoler og mapper tenner ingen hjerter i brann!
 - Arkivlobbyister – ”finns dom”? – Har ikke møtt en ”ekte” arkivlobbyist.
 - Jeg savnet dem i ABM – prosessen! B og M var jo svært aktive
-

ARKIVINSTITUSJONENE – TAPER DE I MEDIAKAMPEN - HVORFOR?

- I mediene vinner det tabloide fram
 - Viktig arkivfunn – et grunnlag for oppslag?
 - Mediene er ute etter masseproduksjon – ikke skreddersøm
 - Generelt: Medieprofilering viktig i det politiske system
-

ABM – DEN HELLIGE TRE(U)ENIGHET?

- **FRA - M og til ABM og tilbake**
- **Arkiv i skyggen av Bibliotek og Museum?!**
- **Hva kom det ut av ABM -
meldingen?**
 - **Økt fokus?**
 - **Sterkere institusjoner?**
 - **Økte bevilgninger?**

St.prp.nr.1 - Programkategori 08.20
Arkivformål (Kulturformål totalt)

2011	299 996'	+ 4,1	(4,7)
2010	288 047'	+ 8,4	(8,6)
2009	265 811'	+10,4	(11,6)
2008	240 833'	+ 8,7	(10,2)
2007	221 529'	+ 4,8	(9,3)
2006	206 457'	+ 4,4	(1,3)
2005	197 728'	+ 8,9	(9,0)
2004	181 814'	+ 5,2	(4,7)
2003	172 796'	+ 5,8	(3,5)
2002	163 314'	+ 5,2	(6,8)
2001	156 234'	+ 5,5	(1,4)

NÅR DET REGNER PÅ PRESTEN....

*** Påstand I: ABM har gitt ringvirkninger**

- gjennom økt fokus og økte bevilgninger til arkiv
- A i skyggen av B og M? - Svaret er nei!
- Bibliotekene - viktige demokratiinstitusjoner, men oppsplittet struktur
- Museene - historiefortellere og opplevelsesarenaer
- Arkivene? Har tiden løpt fra dem?
- ABM en saga blott – hva så?

ARKIVENE - VÅR NASJONALE SKATTKISTE?

*** Påstand II: Tiden er i ferd med å komme til arkivene!**

- Arkivene utgjør vår kollektive hukommelse – den skjulte ”katedral” (sammen med bibliotek/museum)
- Elektronikken vil utjevne forspranget?
- Arkivverket er kommet langt i gjøre innhold tilgjengelig for alle. Eks.: Arkivportalen.no
- Haster å få flere privatarkiver digitalt tilgjengelig

2011-2020: ARKIVTIÅRET?

* PÅSTAND III: ARKIVENES HISTORISKE SJANSE ER NÅ!

- ABM en saga blott – hva så?
- Bibliotekene ut av ABM – de burde heller aldri ha vært der
- den historiske erfaring
- Arkivene står nærmere museene og arkeologien – en spennende syntese?!
- Arkivverket må nå på banen i samarbeid med Norsk Kulturråd!
- Tre viktige stikkord: Formidling, formidling, formidling

RÅD TIL SLUTT: VEIEN TIL SYNLIGHET GÅR GJENNOM FORMIDLING!

- Viktigere enn å "lobbe" er å skape bevissthet om sin samfunnsrolle hos målgruppene!
- Viktige målgrupper: forskere, journalister, lærere, saksbehandlere, alle typer informatører, slektsgranskere, politiske aktører, grunneiere; i prinsippet alle
- Mer og mer viktig å framheve relevans – arkivene også demokratiinstitusjoner!
- "Kjelder til kunnskap og oppleving" (ABM-meldingen)
- § 100 i Grunnloven – infrastrukturkravet er essensielt!

§ 100 I GRUNNLOVEN:

- ***”YTRINGSFRIHET BØR FINDE STED”***
- **Infrastrukturkravet: ”Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale.”.**
- **Ytringsfrihetskommisjonen: ”kan omfatte et bredt spekter av offentlige tiltak som spenner fra skole-, utdanning, kunst, kultur, offentlig støtte til organisasjoner, via pressestøtte til økonomisk støtte til medier”**
- **Arkivene hører til i dette spekteret!**

ARKIVINSTITUSJONER PÅ OFFENSIVEN!

- Å drive politikk er å søke makt
- Gode grunner for å være i dialog med politikerne
- Politikerne like forskjellige som folk flest
- Tenk langsiktig – grip dagen i dag!

